

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.4/2014/11.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2014. év november hó 27. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt az I. r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 17.B.1188/2009/82. számú ítéletét a II. r., a IV. r. és az V. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 35.560,- (harmincötezer-ötszázhatvan) forint bűnügyi költséget az V. r. vádlott köteles az államnak megfizetni.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Törvényszék 17.B.188/2009/82. számú, 2013. szeptember 30. napján kihirdetett ítéletével a II. rendű, a IV. rendű és az V. rendű vádlottat az 1978. évi IV. törvény 326. § (1), (4) bekezdése szerinti orgazdaság büntette miatt személyenként 6 hónap - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte, és e vádlottakat előzetes mentesítésben részesítette a büntetett előlethez fűződő hátrányok alól.

Ellenben mind a három vádlottal szemben megszüntette az eljárást - elévülés címén - az ellenük magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád tekintetében.

Az elsőfokú ítélet marasztaló rendelkezést tartalmazott még az I. rendű vádlottal szemben, azonban az ő vonatkozásában a határozat jogerőre emelkedett, ezért őt a másodfokú felülbírálat már nem érintette.

A III. rendű vádlott az eljárás során elhunyt, vele szemben az elsőfokú bíróság a büntetőeljárást 2011. október 28. napján megszüntette.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész három nap gondolkodási idő igénybe vételét követően joghatályos fellebbezést jelentett II., IV, és V. rendű vádlottal szemben téves jogi minősítés és a „felmentő rendelkezés” miatt, a kiszabott büntetés súlyosítása és a vádlottak marasztalása végett.

A II. rendű vádlott és védője is három nap gondolkodási időt tartott fenn, majd a védő felmentés érdekében fellebbezést jelentett be.

A IV. és V. rendű vádlott és védője az ok megjelölése nélkül fellebbezett.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.1176/2013/1. számú átiratában - és képviselője a Fővárosi Ítéltábla nyilvános ülésén is - az ügyészi fellebbezést szűkített körben, csak az elévülés törvénysértő megállapítása miatt és súlyosításért, az előzetes mentesítés mellőzése érdekében tartotta fenn. Az ítéltáblának a 2012. évi C. törvény alkalmazásával az orgazdaság minősítésének új jogszabályhelyi megjelölését, a vádlottak bűnösségének a bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében való megállapítását, a kiszabott büntetés halmazati jellegének feltüntetését, az előzetes mentesítés mellőzését, továbbá a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés kétharmados mértékének a megállapítását indítványozta.

A II. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen a fellebbezését változatlan tartalommal fenntartotta, és eltérő ténybeli következtetés levonásával védence felmentését indítványozta. Álláspontja szerint a tényállás hibás, mivel a védence által hivatkozott alvállalkozó fellelhető lett volna, a személyi összefonódásra vonatkozó ítéleti kifejtés nem elégséges bizonyíték, továbbá bizonyított a cég marketing tevékenysége. Mindezek értékelésével levonható az a helyes ténybeli következtetés, amely a védence felmentését eredményezheti.

A IV. rendű vádlott védője a tényállást megalapozottnak tartotta és a fellebbezést a kiszabott büntetés enyhítése érdekében fenntartotta, amelyet az ítélet helytelen belső arányaival indokolt. Álláspontja szerint a próbaidő mértékének a törvényi minimumra csökkentésével - mind az elévülésre vonatkozó elsőfokú bírói álláspont, mind pedig az előzetes mentesítés érintetlenül hagyásával - az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés arányossá válik.

Az V. rendű vádlott védője a fellebbezést a jogi minősítés bűnpártolásra történő megváltoztatása és következményesen a kiszabott büntetés enyhítése végett tartotta fenn. Utóbbit az eltérő jogi minősítés enyhébb büntetési tételére, az időmúlásra és a vádlott előéletére alapította.

Az ellentétes tartalmú fellebbezések nem voltak alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet és a megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése szerint, de a (2) bekezdésben írt korlátok mellett teljes körben felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartása mellett lefolytatott bizonyítási eljárásban az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez szükséges bizonyítékokat feltárta, az ítéletben felsorolta, értékelési és mérlegelési körébe vonta.

A vádlottak tagadó vallomásával szemben az ítélet tényállását a széles körben lefolytatott személyi és okirati bizonyítékok irathú tartalma alapján azok logikus, alapos és a gondolati folyamatról lépésről lépésre számot adó mérlegelésével, kellően és támadhatatlanul megindokolt formában állapította meg.

Annak is pontos indokát adta, hogy a vádlottak milyen közös tudomás és egységes akaratelhatározás alapján és okából fejtették ki az elkövetői magatartást. A mérlegelés során a vádlottak vallomását vetette össze a további bizonyítási anyaggal és helyesen állapította meg, hogy a védekezésük nem nyert megerősítést és alátámasztást.

A II. r. vádlott által képviselt Kft. által leszámházott munka elvégzését sem az iratok között elfekvő szórólap tartalma, sem annak külleme vagy formája, sem a létrehozott cél megjelölésére való fizikai alkalmassága, sem a cég alapításának a számla tartalmával összevetett ideje, sem a gazdasági társaság számlaforgalma, sem pedig az igazolni kívánt anyagi teljesítés módja nem támasztotta alá. A védelem hivatkozásával ellentétben az alvállalkozóval kapcsolatos megállapítások helyesek, a döntő jelentőségű (a munka elvégzéséről szóló és az alvállalkozó által kiállított) számlát nem sikerült bemutatni. A marketing tevékenységhez az angol nyelvű szórólapok rendelkezésre álltak, azt pedig helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy a helyesírási hibákkal megszerkesztett magyar nyelvű szórólappal aligha törtek volna be a szerb, horvát piacra. A védő érvelésében a bizonyítékok törvényes mérlegelését támadta, amely a másodfokú eljárásban nem vezethetett eredményre.

Hasonlóan nem nyert igazolást a IV. r. vádlott által képviselt C. H. Kft. által nyújtott szolgáltatás, mivel nem volt bizonyítható, hogy a munkaerő kölcsönzés valóban végbement volna. Az I. rendű vádlott vállalkozásában munkaviszonyban állókon kívül további munkavállalók megjelenése, munkavégzése volt igazolható a telephelyen, de annak szükségességét és indokoltságát sem támasztotta alá semmilyen tény vagy körülmény. A személyi bizonyítási anyag tartalma minden tekintetben cáfolta az idegen munkavállalók jelenlétét, így az a tanú sem erősítette meg, akinek együtt kellett volna dolgozni a meg nem jelent, de a védekezésben felhívott nem nevesített személyekkel.

Bár a vádidőszak utáni időben született a házipénztár könyvébe az a bejegyzés miszerint a pénzkészletből 500,- forint került kivételre a „targoncásfiúnak”, mégis vissza lehet arra következtetni, hogy a telepen legfeljebb eseti szívességi kisegítésre volt szükség, illetve ilyen formában igyekeztek azt honorálni, ahogy az egyébként tanúvallomásban is elhangzott.

A védelem a másodfokú eljárásban már nem is támadta a IV. r. vádlott cselekvőségével kapcsolatos tényállást, és így volt ez az V. rendű vádlott esetében is. Egyebekben az V. r. által vezetett gazdasági társaság teljesítését és munkavégzését igen alaposan, szakértő bevonásával vizsgálta meg az elsőfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott volt, azt csak kisebb körben az alábbiakkal kellett kiegészíteni.

- A II. rendű vádlott jövedelme havi 120 ezer forintra változott, a nyilvános ülésen általa bementett adat szerint.
- A IV. rendű vádlottat a Pesti Központi Kerületi Bíróság 15.B.XIII.35469/2012/8. számú, 2014. március 13. napján kelt ítéletével a 2006. február 21. napján elkövetett költségvetési csalás és hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt 1 év 4 hó - végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte.
- Az V. rendű vádlottal szemben a 2012. szeptember 10. napján elkövetett magánlaksértés és személyi szabadság megsértésének megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás indult, terhelt meggyanúsítására 2013. március 13. napján került sor.

A fentiek az erkölcsi bizonyítvány adatai.

- Az elsőfokú ítélet történeti tényállásának II/1. pontjában Az I. r. vádlott 10.16. perckor fizette be a feltüntetett összeget, amelyet helyesen 21 forint híján vett fel a II. r. vádlott 10. 27-kor.
- A II/3. tényállási részben a pénz befizetésének ideje 11.21., a felvételé 11.24. B. M. névaláírással.
- A II/4. tényállásban a pénz befizetése 14.06.-kor történt, a felvét pedig 14.11.-kor ugyancsak B. M. névaláírással.

Mindezek az iratok között elfekvő banki bizonylatok adatai, és mivel ezek az időpontok alátámasztják és megerősítik az elsőfokú bíróság mérlegelését indokoltá vált a tényállás ebbéli kiegészítése.

Az elévülést támadó ügyészi fellebbezésre figyelemmel a tényállás azzal is kiegészítendő, hogy a Vám-és Pénzügyőrség Központi Bűnüldözési Osztálya 2006. január 23. napján rendelte el a fiktív számlákra vonatkozó tényeket is tartalmazó feljelentés áttételét, amelyet a feljelentőt képviselő ügyvédi iroda rossz helyre nyújtott be. Azonban a 2006. február 8. napján rögzített nyomozást elrendelő határozat csak a csalást jelölte meg, a közbizalom elleni bűncselekmény miatt nem került sor nyomozati cselekményre.

Az így kiegészített tényállás már hiánytalan és megalapozott, ezért a másodfokú eljárásban irányadó volt, és a felülbírálat alapját képezte.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság az elévülés bekövetkeztének megállapításakor.

Az elkövetéskor hatályos anyagi jogi szabályok, a Btk. 33. § (1) bekezdés b./ pontja értelmében a büntethetőség elévülésének ideje a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, azaz három év.

A vád tárgyává tett történeti tényállás alapján a Btk. 34. §-ban foglaltaknak megfelelően az elévülés határidejének kezdőnapja jelen ügyben 2004. november 5. a II. r. vádlott esetében, a IV. r. vádlottra vonatkozóan 2004. november 10. és december 17., míg az V. r. vádlottnál 2004. november 11, 29. napja.

A Btk. 35. § (1) bekezdése értelmében az elévülést félbeszakítja a büntető ügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés ismét elkezdődik.

A törvény értelmében az elévülést félbeszakító eljárási cselekményt az elkövetővel szemben kell foganatosítani a hatóságnak, nem a terhelttel szemben. A nyomozás az elkövető felelősségre vonása érdekében folyik. A nyomozás során fel kell kutatni az elkövető személyét, a nyomozás elrendelését és a nyomozati cselekményeket értelemszerűen az elkövető ellen foganatosítják. Következésképpen a bírói gyakorlat atekintetben, hogy az elévülést a nyomozó hatóság, az ügyész, a bíróság olyan az ügy előrébb vitelét célzó, érdemi büntetőeljárási cselekményei szakítják félbe, amelyek meghatározott személy, az anyagi jogi értelemben vett elkövető ellen irányulnak, és azonos ténybeli alapú bűncselekménnyel kapcsolatosak.

A büntethetőség elévülésének félbeszakítására alkalmas eljárási cselekmény az, amelynek foganatosítója a büntetőügyben eljáró hatóság, aki az adott büntetőügyben eljár (alanyi követelmény), ténybeli alapja azonos az eljárás tárgyát képező cselekmény ténybeli alapjával (tettazonosság követelménye), tartalma az elkövető ellen irányul, tehát nem csupán vele kapcsolatos (irányultság követelménye) jelentősége érdemi (érdemiség követelménye).

Mindezek alapján a feljelentés tartalmazta az okirat-hamisításokhoz kapcsolódó tényeket, azonban az áttételt elrendelő határozat nem szakította meg az elévülést, a nyomozás elrendelésére pedig csak a vagyon elleni bűncselekmény, a csalás miatt került sor 2006. február 8-án.

A másodfokú felülbírálattal érintett három vádlott esetében a közbizalom elleni bűncselekménnyel kapcsolatosan az első gyanúsítotti kihallgatás, mint érdemi nyomozati cselekmény 2008. május 7. napján (IV. rendű vádlott kihallgatása), 2008. május 8. napján (II. rendű vádlott kihallgatása) illetőleg 2008. május 15. napján (V. rendű vádlott kihallgatása) következett be, de addigra az elévülés beállt, azt korábban érdemi nyomozati cselekmény nem szakította meg.

Tekintettel arra, hogy a gyanúsítotti kihallgatásra mindhárom vádlott esetében a közbizalom elleni bűncselekmény miatt az elkövetéstől számított három éven túl került sor és érdeminek tekinthető nyomozati cselekményre e három éven belül nem történt az elévülés nem szakadt félbe. E miatt az elévülésre vonatkozó törvényhelyek figyelembe vételével a vádlottak büntethetősége az okirat-hamisítás vonatkozásában elévült, ahogy azt helyesen az elsőfokú bíróság megállapította.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból helyesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére a vagyon elleni bűncselekmény vonatkozásában és helyes a bűncselekmény orgazdaságként való értékelése is.

Az ítélőtábla nem osztotta az ügyész új anyagi jogi szabályok alkalmazására vonatkozó indítványát, mivel a jelenlegi középértékes büntetés kiszabási előírás és az elévülésre vonatkozó szigorúbb szabályok miatt erre nem látott lehetőséget. A jelenlegi öt éves elévülési idő miatt a közbizalom elleni bűncselekmények elévülése nem következett volna be, ezért e törvény szigorúbb, így a másodfokú bíróság a Btk. 2. § alkalmazásával a főszabály szerinti elkövetéskor irányadó 1978. évi IV. törvényt alkalmazta, ahogy azt az elsőfokú bíróság is tette.

A szabályok egységes alkalmazása alapelv, ezért az ítélőtábla a feltételes szabadságra vonatkozóan indítványozott kedvezőbb rendelkezést sem alkalmazhatta.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket feltárta és törvényes mértékű büntetést szabott, nem tévedett a büntetés végrehajtásának felfüggesztésében sem, és a próbaidő sem eltűlt. A kiszabott büntetés tetтарыos, a büntetési célokat megfelelően érvényre juttatja.

Az igen jelentős időmúlás miatt az előzetes mentesítés nem kifogásolható, annak mellőzése a másodfokú felülbírálat idején már eltűlt súlyú büntetést jelentene a vádlottakra, ezért az ítélőtábla nem érintette.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felmerült bűnügyi költségről a Be. szerint határozott.

Az ítélet ellen a fellebbezés további lehetőségét a Be. 386. § kizárja.

Budapest, 2014. év november hó 27. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mató Ágnes s.k. . **Bartkó Levente s.k.**
előadó bíró bíró

A Fővárosi Törvényszék 17.B.1188/2009/82. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.4/2014/11. számú határozata folytán jogerős és a szabadságvesztés kivételével jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2014. év november hó 27. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:
tisztviselő